

Bioloogiaolümpiaadi kaks paremat ainetundjat on Tartu gümnasistid Annika Rääbis ja Violeta Jürgens

Kuula

Aime Jõgi, ajakirjanik
19. märts 2024, 17:11

Esipilaanil üks võitjatest Violeta Jürgens loomaanatomia ja -geneetika praktikumis, igal võistlejal on uurimisobjektina ees kanatiib. Foto: Sulev Kuuse

Eesti bioloogiaolümpiaadi lõppvoor pakkus pingutavat mõttetööd kuuekümmele õpilasele 19 koolist ning selgitas välja parimateks osutusid Hugo Treffneri gümnaasiumi õpilased Annika Rääbis ja Violeta Jürgens ning Pärnu Sütevaka humanitaargümnaasiumi abiturient Karl-Erik Volberg.

Mööduvõtmine leidis aset märtsikuu teisel nädalavahetusel Tartu ülikooli molekulaar- ja rakubioloogia instituudis. Esimese päeva rõhk oli praktilistel töödel, seda nii bioinformaatikas, biokeemias, botaanikas kui ka loomaanatomias ja -geneetikas.

Üks päev praktikat, teine teooriat

Bioinformaatika ülesannete lahendamiseks tuli kasutada keerukaid veebitööriistu ja leida näiteks mitmetele DNA järjestustele funktsioone. Õpilastel lahendada probleeme, mis olid seotud leptiinide ehk söögiisu reguleerivate hormoonidega ning koostada eri liikide leptiinide malle järjestuse joondamine.

Biokeemia praktikumis tuli määrata ühe ensüümi – invertaasi – eriaktiivsust. Lõpp-ülesandeks oli uuritava lahuse suhkrutesisalduse määramine. Õpilastel oli vaja osata täpselt arvutada, joonistada, kalibreerida, mõõdistada ja aru saada ning lõpuks tulemuste põhjal ka tulemusi analüüsida.

Võistlejad biokeemia praktikumis. Foto: Sulev Kuuse

Botaanikakabinetis oli tarvis tegeleda taimede määramisega ning vastata ökoloogia küsimustele. Määrati tarnaliike. Oluline oli tunda sa aru saada sammalde evolutsioonipuude ehitusest.

Loomaanatoomia ja -geneetika praktikumis pidid õpilased uurima esiteks kanatiiva anatoomiat ning märkima preparaadil lihaseid, sider veresooni. Lisaks pidid nad vastama küsimustele, mis puudutasid preparaadi struktuure. Praktikumi teine osa puudutas hariliku äädikal geneetikat.

Loengut peab Janika Ruusmaa. Foto: Sulev Kuuse

Järgneval päeval olid laual teooriaülesanded, mille lahendamine nõudis õpilastelt lisaks nupukusele funktsionaalset lugemisostust ja pani proovile nende ajaplaneerimise.

Olümpiaadile pääsenud said korraldajailt vastutasuks kahe põneva ettekande kuulamise. Nädalavahetus algas geneetika teaduri Andres Ainelo loenguga «Valkude struktuuridest ja ennustamisest tehisintellekti abiga». Lõputseremoonial pidas ettekande loodushariduse e ja Tartu loodusmaja juhataja Janika Ruusmaa.

Tema ettekandest «Kuningas Salomoni sörmus» jäi kõlama mõte, et loodusharidus on osa esivanemate kultuurist ja eestlaseks olemise Järelikult seisneb inimeseks olemise mõte ka pidevas loodushariduslikus arengus.

Kes pääsevad juulis Kasahstani?

35. rahvusvaheline bioloogiaolümpiaad (IBO) toimub tänavu 7. kuni 14. juulini Kasahstani pealinnas Astanas. Eesti bioloogiaolümpiaad eduka tulemuse saavutanud õpilaste treening ja valikvõistlus Eesti esinduse selgitamiseks toimub 16. kuni 19. aprillini Tartu ülikooli mo ja rakubioloogia instituudis.

Neljaliikmelisse võistkonda kandideerivate õpilaste nimekiri on avaldatud žürii lõppotsuses.

63. Eesti bioloogiaolümpiaadi toetasid haridus- ja teadusministeerium ning Tartu ülikool: teaduskool, molekulaar- ja rakubioloogia instituut, genoomikainstituut, maateaduse ja ökoloogia instituut, loodusmuuseum. Samuti teaduskeskus Ahhaa, ajakirja Eesti Loodus toimetuse ja Kukk ning Tartu Antoniuse Gildi keraamikud.

Olümpiaadi aitasid korraldada Tartu ülikooli üliõpilased, kraadiõppurid ja töötajad Karl Valter Oja, Mari Remm, Vesta Selg, Ene Kook, K Takkis, Reidar Andreson, Age Brauer, Jürgen Jalak, Andres Ainelo, Karl Jürgenstein ja mitmed teised. Korraldajad tänavad kõiki osalejate õpilaste vanemaid ning õpetajaid.

